



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

No. XXXIII. Benedictus Erba Odescalchus Mediolanensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)



No. XXXIII.

BENEDICTUS ERBA ODESCHAL-
CHUS MEDIOLANENSIS.

Benedictus tit. S. S. Nerei & Achillei Cardinalis Odeschalchus Mediolanensis, Archiepiscopus Mediolani natus est Anno 1679. in prædictâ Urbe Mediolanensi, quæ opum ditissima, præclarorum ingeniorum partu non minori per Europam famâ inclarescit. Imensas opes inde defumas licet, quòd Sola ea Urbs Joanni Austriaco Anno 1574. jussu Regis Hispaniarum Philippi II. trecentena coronatorum millia pendere jussa; paulò antè quinquies centenis coronatorum millibus ærario Principis illatis; ut aded tunc annua unius urbis pensio octies centena coronatorum millia facillè conficeret; quin satis constat, sub initium evoluti sæculi in usum Hispanicæ militiæ à Solis Mediolanensibus civibus in singulos dies septena Philippicorum millia fuisse impensa. Præclaros hæc Aurifodina Viros aureo veluti sinu effudit Pontifices Maximos: Alexandrum II. cui tota Anglia denarium, quem Sancti Petri vocabant, persolverat: Cælestinum IV. quem octodecim dierum Pontificem mors prope sustulerat: Pium IV. qui Concilium Tridentinum à Paulo III. inchoatum, integratum à Julio à se renovatum absolverat, ingenti rei Christianæ bono; cui equidem Concilio toto illo tempore interfuerant quinque Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, qui Pontificis nomine præsdebant, præter alios quamplurimos: Tres magni nominis Patriarchæ: Tres supra triginta Archiepiscopi: CXXXV. Episcopi: VII. Abbates: Tot diversorum Religiosorum Ordinum Generales Præpositi: nec minùs sex supra centum insignes Theologi, totius Orthodoxi Orbis Lumina longè illustrissima, quorum solidissimam doctrinam superfugiens Sectariorum quisque, nec quidem comparere ausi fuerant, utut plenis buccis Concilium paulò antè crepuissent. Quales, quantique Ambrosii & Caroli Borromæi Mediolanenses fuerunt? Quot, quàmque insignes Episcopi ad ejus clavum Ecclesiæ federunt? ita ut ex triginta supra centum Episcopis, quinque & triginta Sanctorum fastis illatos constet. Quot Mediolanensibus Purpuræ honorem Sacra Roma dedisti? Borromæis, Odeschalchis, Cusanis, Scottis, Vicecomitibus, Spondratis, Trivultiis, Castelloneis, Alciatis, Plattis, Romis, Meltis, Littis &c. Quàm docta Lumina Mediolanum peperisti Andream Alciatum, Hieronymum Cardanum, & quos paulò antè enumeravi omnes? A quibus omnibus longius enumerandis dum superfedeo, est, cur in Solis Odeschalchis, lucidissimis Mediolani Syderibus, aliquantisper hæream. Inter quos à Sanctimoniâ & insignibus in Christianum Orbem meritis comendatissimus Vir Innocentius XI. Odeschalchus Pontifex Maximus omnium primus occurrit. Is Anno 1676. plenus meritis ad Romanum Solium elevabatur; probè gnarus, quantum suis, utut Athlantiæ humeris

meris onus imponeretur, lætissimum Romanis Electionis suæ diem Solus lachry-
 mis celebrabat. Reginam Sueciæ Christianam ad suos prostratam pedes Neoele-
 ctus statim vidit, & in Sacræ Romanæ Ecclesiæ gremium receptam Alteram hanc
 Sabæ Reginam sincerissimo gaudio exultabat. Nepotismus ab ipso, carnem &
 sanguinem neutiquam respiciente, saluberrimis sanctionibus vapulabat. In victu
 & reliquis vitæ commodis tanta moderatione utebatur, ut à privato non discerne-
 res. Examen Episcoporum rigorosissimum haberi voluit, ne qui cæteris præessent,
 lucerna essent, sub modio posita. Alearum lusum severè Romanis interdixit. Le-
 gatorum præensum jus, assylum malefactorum quibuscunque aperientium, restrin-
 xit. Cùm Dei causam curaret, Regum odia vilipendebat; hinc Avenionensem
 Comitatum, à Gallis Sedi Pontificiæ in tempus subtractum, inter lucra repon-
 bat. Turcarum Tyranno Viennam Austriæ obsidente, quas suis necessitatibus sub-
 trahebat pecunias, in Sacrum bellum impendit. Imperatorem, Polonos, Ve-
 netos, ut triplici foedere adversus Barbaros coirent, virésque unà jungerent, im-
 pulit. Planè in causâ fuit, cur Buda Regni caput, cur tota reliqua Hungaria, in
 Christianorum manus devenerit. Moriebatur Anno 1689. à nemine non pro San-
 cto habitus, cùm tota ejus vita Sanctitatem spirârit. Illa, qua mors ejus obtigerat,
 die, è Colosso, in foro Romano posito, ingens gravissimo pondere fragmentum
 deciderat, manifesto argumento, quantus Ecclesiæ Vir interiisset. Innocenti XI.
 duo Germani Fratres Marcus Antonius & Carolus Odeschalchi Fraternali Lumine
 toti quanti micabant. De Marco Antonio satis constat, quod solis Christianæ
 Charitatis operibus totius vitæ suæ deorsu occupatus fuerit; hinc magnificentis-
 simum suum palatium in Hospitale, amplissimam hæreditatem in patrimonium
 pauperum, aurum omne in monumenta pietatis converterat. Carolus Odeschal-
 chus prolem ex se non degenerem progenit Livium Odeschalchum, qui Ode-
 schalchorum celeberrimam familiam penè ad regium culmen evexerat; nam ex
 Polonis A. 1697. non deerant, qui regios fascis huic Principi Sapientissimo æquè ac
 ditissimo offerebant; sed ille pro eximiâ suâ Sapientiâ probè gnarus, Polonos ex am-
 bientium æmulatione auream messem plerumque sibi deposcere, cavebat scilicet, ne
 in inexplebilem illam Comitiorum voraginem, pecunias denique suas, spe du-
 biâ, projiceret. Nec tamen ille minùs insignes Principatus possidebat. In Regno
 Hungariæ à Leopoldo I. Romanorum Imperatore felicissimæ mem. Comitatum Sir-
 mionensem, postea in Principatum evectum, donum acceperat, ut cùm Innocentio
 XI. Odeschalcho Hungaria è Turcarum manibus erepta, magna ex parte debere-
 tur, aliquo gratitudinis monumento in Nepotibus compensaretur. Dein Duca-
 tum Braccianum in Patrimonio Petri fiduciario jure à sede Pontificia obtinuit. In-
 super Principatum *Ceri* præter alia Funda gentilitia quàm plurima possidebat. Ve-
 rùm cùm mascula proles huic principi, opibus præpotenti, deesset, illustrissimam
 Domum de *Erba* ex assè hæredem instituit, ea tamen lege, ut in nomen Odeschal-
 chorum unà immigraret. Et decuit præclaræ stirpis nomen perpetuò apud Poste-
 ros vigere, utpote quæ jamdum Caroli Magni temporibus ingentibus per Italiam
 incrementis florescere occoepit; nam cùm ille, à Lombardorum sæva tyranni-
 de Italiam liberaturus, Alpes superâisset, magnam Gallicæ nobilitatis partem unà
 secum trahebat, quos inter Odeschalchus Dux bellicosus erat, qui ut victricia per
 Italiam lilia, expulsis Lombardis explicarentur, in medios sæpè hostium cuneos
 irrumpebat. Postea Italiæ amœnitate invitatus, hunc Europæ hortum longè amœ-
 nissimum affluentibus suæ Galliæ delitiis præhabuit. Ejus posterum Agrum Comen-
 sem ut plurimum inhabitabant, ubi multa Odeschalchorum monumenta reperias,
 quæ illustrissimæ stirpis antiquitatem satis loquuntur. Sed in Solo Eminentissimo
 nostro Purpurato Benedicto Odeschalcho satis Orbis habet, unde Clarissimæ mag-
 nitudinem Familiæ dimetiatur. Is expertissimæ Princeps prudentiæ, sagaciter

Z

omnia

omnia digerit, Principum Aulas, quas percurſavit, ſui admiratione implevit, & cùm fragrantiffimus virtutum odore flos omnibus videretur, tranſpoſitus eſt maturè in Romanum Viridarium, ut uberiores fructus progigneret; & verè ampliffimos protulit. Cùm Anno 1706. Prolegati mōnere apud Ferrarienſes ſingeretur, ii nihil ægriùs ferebant, quàm quòd à ſe ad Sarmatas dimittendus eſſet, ubi tot, tàmque inſignibus Pontificiis Nuntiis ſterilis huc uſque campus arabatur, cùm per æterna gentis inquietæ litigia ad Regni Felicitatem pertinere nunquam liceat. Invenit tamen Odeſchalchus Poloniam amicabili fortunæ variantis viciffitudine ab hoſtibus liberatam; nam poſtquam Suecorum Rex Carolus XII. cum leſiſſimo LIV. millium exercitu Ucrainiam intrâſſet, Moscos debellaturus, pro ſperatis palmis, triftes cypreſſos in patentibus circa Pultavam campis colligebat, & rerum mundanarum fragilitatis, Princeps ceterâ generoſiſſimus admonebatur. Spreverat ille tunc, ſuâ videlicet fortunâ ebrius hoſtem, longa armorum tractatione, in Martis arenâ, fatiſ exercitatum. Hinc Magnus Moscorum Dux, inſignem contemptum ſuam fore occaſionem ratus, in ipſa Imperii viſcera præſidentem Regem, ſenſim retrocedendo, alliciebat. Sequebatur ille fugientem victoriam in eo ſolùm poſitam ratus, ſi modò manus conferere cum hoſte daretur. Sed aliud Mosco Conſilium erat, cedendo bellum propulſare, hoſtẽmque viarum incommodis & inediâ fractum demum proterere. Senſit Carolus ſerò nimis, quàm temerario Conſilio in has fraudes ſeſe induiſſet; & in medio hoſtium poſitis omnibus, tot fluviis, denſiſſique nemoribus à tergo objectis, & cibariis ut plurimum deficientibus, aut cum hoſte, cujus exercitus penè triplò majorerat, conſigendum, aut intra caſtra fame miſerè pereundum erat. Pugnatum eſt, eò animò, qualis inter integros & penè fame eneſtos, eſſe ſolet. Ex XXX. Suecorum millibus (tot enim ex longiſſimi itineris calamitatibus ſupererant) novem millia temeritatis poenam morte luerunt. XIX. millia, armis depoſitis, vitam paſſi, hoſtibus ſe dederant. Rex ipſe cum ſolitâ corporiſtudiâ ægrè elapſus, Boriftenem tranſibat, inde Turciam, periculoſiſſimum aſylum futurum, petiturus. Moverat ea rerum converſio Fridericum Auguſtum Poloniæ Regem, ut è ſuâ Saxoniam reditum in Poloniam pararet; nec enim credebat, ſtandum iſ conditionibus, quas hoſtis armatus contra jus, ſasque extorſiſſet; nec etiam per leges Poloniæ licet, ut Rex ſolio ſe abdicet, niſi integra Reſpublica in id conſenſum præſtet. Iſ erat Poloniæ Status, cùm Benediſtus Odeſchalchus regnum intraret, Felix Sarmatis Boſphorus futurus, quibus *Concordiam, Concordiam* perpetuò occinebat, ſi modò ſanioribus illi conſiliis aures unquam præberent. A Nuntiatura Polonica Romam Odeſchalchus evocabatur, ubi eum Purpura exſpectabat, quam Clemens XI. in Conſiſtorio Secreto habito die 30. Jan. A. 1713. in eum contulerat. Tunc quidem Verba Sanctiſſimi Patris ea fuere: *Præterea ad majorem Dei gloriam, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Utilitatem, ac decus, creare intendimus Benediſtum Odeſchalchum Archiepiſcopum Mediolanenſem, cujus virtutes ſatis vobis comperit eſſe ſunt, & nota.* Plura dicere Sanctiſſimus Pater in Clariſſimi Viri encomium non potuiſſet. *Videlicet virtus, omnibus nota, encomio non eget.* Romam rediens Odeſchalchus, Viennam allabebatur, Carolum VI. Romanorum Imperatorem longè Auguſtiſſimum, & Auſpiciſſimum de viâ ſalutaturus. Iſ Principem, ſummiſ exceptum honoribus, Arcano etiam colloquio adhibuit, Ejus etiam eximias virtutes, prudentiſſimus rerum æſtimator Carolus, tanti habuerat, ut Archiepiſcopatu Mediolanenſi in inſignem hunc Virum jam dum A. 1712. 18. Maij collato, eas ſibi condecorandas duceret; eo quidem magis, quòd Innocentii XI. Odeſchalchi inſignia erga Auguſtiſſimam Domum Auſtriacam merita, remuneranda ſibi in Nepotibus iterum iterumque viderentur. Redux in Italiam factus, è Principibus Moſcis unum, Magni Nominis Bojarum, ad Unitatem Eccleſiæ, Græcis erroribus abjuratis, Zelotiſſimus Antifteſ traduxerat. Archiepiſcopatum ſuum tam præſenti curâ moderatur, ut Mediolanenſis Eccleſia omnia Priſtinorum Antifteſ ſuorum eximia decora in eo uno ſibi reviviſcere ſentiat; Tam ille cumulatiffimarum Virtutum Princeps ad comiſſa ſibi Eccleſiæ Clavum irrevocandus ſedet. Nec ad *Nobiliorem Clavum* ſedere alium conſpicias: Nam *CLAVUM*, quo Amantiſſimus noſter Redemptor, Cruci alligatus, pependit, ipſe Mediolani Archiepiſcopus (qua quidem in urbe aſſervatur) reverenter cuſtodit, & adorat. No,